

Crisis Management in Sports Events During the Corona

Mohammad Mehdi Salari¹, Mehdi Talebpoor^{1*}, Hojat Hajipoor¹

1. Department of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

Received: 2022/06/11

Accepted: 2022/09/11

Original Research

Abstract

Objective: The present study was conducted to find out how to manage the crisis in holding sporting events during the Corona pandemic.

Methodology: This research is based on Murphy's three-stage model. In Murphy's model, crisis management is examined in three stages: pre-crisis, syn-crisis and post-crisis. Based on this model, the basic interview questions were compiled and the qualitative data obtained from the interviews were analyzed, and finally, the qualitative data of crisis management in holding sporting events during the Corona were investigated. This framework was designed according to the crisis life cycle and for each of the pre-crisis, syn-crisis and post-crisis stages, the goals, strategies and measures necessary to face the crisis in holding sporting events during the Corona are presented.

Results: According to the findings of pre-crisis research, the main goal is prevention, which is achieved through preparedness and empowerment strategies. In the second stage, the main goal of impact management is pursued through two strategies: action / reaction and harm reduction. Finally, in the post-crisis phase, the strategies were marketing recovery, financial management / operational efficiency, and business resilience.

Conclusion: The results show that managers and organizers of sporting events must adopt the necessary strategies and measures in order to achieve the goals set for each of the pre-crisis, syn-crisis and post-crisis stages.

The results of the present study include measures such as pre-crisis forecasting, learning, participation and adaptation to the new post-crisis system, which are important and necessary in crisis management.

Therefore, in the pre-crisis stage, the following measures were identified: designing and creating a crisis management system in sports events, planning to prepare sports businesses in the face of possible crises, creating a dynamic system for predicting possible events and crises in sports events and related businesses, creating integration and coordination between internal and external elements of sporting events and related businesses, establishing a comprehensive information management system for forecasting, planning and managing the effects of sporting events, training manpower and managing sporting events and related businesses as the key to success in crisis management. Capacity building to empower actors at sporting events and related businesses, and defining financing mechanisms for businesses to empower them in the face of potential crises are suggested.

Keywords: Crisis Management, Sports Events, Corona

* Corresponding author's e-mail address: mtalebpoor@um.ac.ir

مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا

محمد مهدی سالاری^۱، مهدی طالب پور^{۱*}، حجت حاجی پور^۱

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۲

چکیده

هدف: پژوهش حاضر در راستای پی بردن به نحوه مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا انجام شده است. **روش‌شناسی:** این تحقیق بر بستر مدل سه مرحله‌ای مورفی است. مدیریت بحران در این مدل در سه مرحله؛ پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس این الگو، سؤالات پایه مصاحبه با خبرگان تدوین و داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها تحلیل شد و در نهایت با تحلیل داده‌های کیفی مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا به دست آمد. این چارچوب طبق چرخه عمر بحران طراحی شده و برای هر یک از مراحل پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران اهداف، راهبردها و اقدامات لازم برای مواجهه با بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا ارائه شده است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های تحقیق در مرحله پیش از بحران، هدف اصلی پیشگیری است که از طریق راهبردهای آمادگی و توانمندسازی محقق می‌شوند. در مرحله دوم هدف اصلی مدیریت اثرات از طریق دو راهبرد کنشی/ واکنشی و کاهش خسارات دنبال می‌شود. در نهایت نیز مرحله پس از بحران قرار دارد که راهبردهای تحقق آن بازیابی بازاریابی، مدیریت مالی/ کارایی عملیاتی و تاب‌آوری کسب و کارها به دست می‌آید.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان می‌دهد لازم است مدیران و مسئولان برگزاری رویدادهای ورزشی برای دستیابی به اهداف تعیین شده برای هر یک از مراحل قبل، حین و پس از بحران، راهبردها و اقدامات لازم را اتخاذ نمایند.

واژه‌های کلیدی: مدیریت بحران، رویدادهای ورزشی، کرونا

مقدمه

یکی از بحران‌هایی که امروزه تمامی افراد را تحت تأثیر قرار داده است، شیوع ویروس کروناست. از ۱۲ مارس ۲۰۲۰، بیماری ویروس کرونا در سرتاسر جهان تأیید شد که دارای مرگ و میر تقریباً ۳/۷ درصدی است. این میزان تقریباً ۱ درصد کمتر از میزان مرگ و میر ویروس آنفلوآنزا است (Zheng, Ma & Zhang, 2020). مرکز دربارهٔ این ویروس بر روی مسائل پزشکی آن و توسعهٔ داروهای جدید در این حوزه است (Ornell et al, 2020). بیماری کرونا امروزه بر تمامی حوزه‌های بشری تأثیر گذاشته است. با یک نگاه جامع می‌توان مشخص نمود که این بیماری فراتر از یک موضوع پزشکی، به یک معضل اقتصادی، سیاسی، روانی، اجتماعی و فرهنگی تبدیل شده و زندگی افراد را به صورت کلی دستخوش تغییرات نموده است (Pfeffer & North, 2020, Zandifar & Badrfam, 2020).

فرایند تصمیم‌گیری در وضعیت بحرانی، معمولاً شامل بیان صحیح اهداف، یافتن راه‌حل‌های مختلف و ممکن، ارزیابی امکان‌پذیری آنان، ارزیابی پیامد و نتایج ناشی از اجرای هر یک از این راه‌حل‌ها و نهایتاً انتخاب و اجرای آن راه‌حلی است که بیشترین کمک را در رسیدن به اهداف می‌کند (Saadat, 2011). بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ باعث بروز بحران عمومی (Shangguan, Wang & Sun, 2020) در بهداشت و سلامت شد و تکانه‌ای بزرگ بر بشریت وارد کرد. از ویروس کرونا به عنوان بحران در جهان یاد شد (Jalali et al, 2020, jebeli et al, 2020, Ashrafi & Kazempour, 2020) که به تصمیم‌گیری و مدیریت نیاز دارد (Aghaei et al, 2020). همانند سایر صنایع در دنیا، کووید-۱۹ صنعت ورزش را نیز به شدت تحت تأثیر قرار داده است. تعطیلی مقطعی لیگ‌ها و مسابقات معتبر در کشورهای مختلف، برگزاری مسابقات بدون حضور تماشاگران، زرمه‌های لغو برخی مسابقات ملی و بین‌المللی پیش‌رو و تعطیلی مراکز تندرستی و باشگاه‌های ورزشی و در پی آن تعطیلی بازار خرده‌فروشی و عمده‌فروشی کالاهای ورزشی خود گواه تأثیرات این بیماری بر ابعاد مختلف صنعت ورزش بوده است (Heidari, Asdolahi & Alizaei, 2020).

بشریت در دوران کووید-۱۹ در یک زمان استثنایی زندگی می‌کند نه به این دلیل که در حال حاضر درگیر یک بیماری عالم‌گیر است زیرا او در گذشته چندین بار شاهد بیماری‌های عالم‌گیر بوده است که گاهی اوقات با نتایج حتی ویران‌کننده‌تری همراه بوده است (مرگ سیاه ۱۳۴۶-۱۳۵۳ میلادی، اپیدمی آفت در قرن شانزدهم)، بلکه به دلیل بسته شدن بسیاری از صنایع، مسافرت‌ها و مرزها و همچنین سطح و پوشش گستردهٔ بحران (Stevens & Prins, 2020). علاوه بر این مقایسه‌ها و بحث‌ها در سطح جهانی، منطقه‌ای و ملی و بحث‌ها در مورد آمادگی مراقبت‌های بهداشتی و واکنش اجتماعی در برابر فشارهای مالی، ملاحظات تعادل بین کار و زندگی و نگرانی‌های زیست‌محیطی امری عادی شده است. کارشناسان، متخصصان و افراد دیگری از رشته‌های مختلف مانند روان‌شناسی، اقتصاد و سیاست، در ارتباط با کووید-۱۹ در صفحات چاپی و الکترونیکی اقدام به تولید محتوا کرده‌اند. چنین محتوایی هم اکنون شروع به توجه به پیامدهای این ویروس برای ورزش، تمرین و فعالیت بدنی می‌کنند (Stevens & Prins, 2020) برای مثال دوره‌های عدم تحرک، انزوا از تیم‌های ورزشی، فاصله از جامعهٔ ورزشی، تعامل کمتر با مربیان ورزشی و عدم حمایت اجتماعی (به عنوان مثال هواداران، سازمان‌های ورزشی، رسانه‌ها و غیره) در دوران کووید-۱۹ گزارش شده است (Gudarzi & musavi, 2021). همچنین نشان داده شده است که کووید-۱۹ باعث پریشانی عاطفی و اختلالات در ورزشکاران می‌شود (Reardon et al, 2019). از سوی دیگر، بیان شده است که درگیری احتمالی عضلهٔ قلب در یک عفونت بیماری همچون سارس و کرونا ویروس به‌ویژه برای ورزشکاران مهم است (Shi et al, 2020). افزون بر این، این بیماری یا خسارت‌های ثانویه آن نیز می‌تواند از اهمیت بسیاری برای مشارکت در ورزش و به‌خصوص برای تحمل بار ورزشی و بار جسمی مبتلایان خاصه در ورزش با عملکرد زیاد برخوردار باشد؛

بنابراین اثرات قابل توجه کووید-۱۹ روی ظرفیت عملکرد ورزشکاران را نمی‌توان رد کرد (Nie et al, 2020). از سوی دیگر داده‌های اولیه در مورد بازیکنان لالیگای اسپانیا نشان می‌دهد که تعداد مصدومیت‌های فوتبالیست‌ها نسبت به قبل از شیوع کووید-۱۹ افزایش داشته است (Mohr et al, 2020, Sarto et al, 2020). محققان با استفاده از این داده‌ها بیان می‌دارند که مربیان باید به بازگشت تدریجی و کنترل شده به تمرین از طریق نظارت بر بار تمرین، پرسشنامه‌های سلامتی و همچنین مدیریت مؤثر چرخش بازیکن در طول مسابقات، افزایش تعداد تعویض‌های مجاز برای کاهش مصدومیت بازیکنان توجه داشته باشند (Mohr et al, 2020).

اگرچه ورزشکاران جزء گروه‌های پرخطر قرار نمی‌گیرند؛ اما در صورت آلوده شدن آن‌ها، هم سلامت و هم عملکردشان می‌تواند به طور مستقیم تحت تأثیر قرار گیرد؛ بنابراین، داشتن این اطلاعات و تعریف شیوه‌نامه‌های بهداشتی دقیق (اما با انعطاف‌پذیری در هنگام آشکار شدن اطلاعات جدید) ضروری است تا بدانیم که آیا آن‌ها می‌توانند برنامه‌های تمرینی خود را به روشی ایمن دنبال کنند یا خیر (Yanguas et al, 2020). با این حال، این نگرانی وجود دارد که تصمیم به از سرگیری لیگ‌های ورزشی در سراسر جهان، جنبه‌های سیاسی و تجاری ورزش را قبل از بهداشت عمومی در نظر بگیرد (Majumdar & Naha, 2020).

همچنین ورزش از این شرایط دچار ضررهای هنگفت اقتصادی و مالی شده است تا آنجا که با وجود ارزش جهانی سالانه ۷۵۶ میلیارد دلاری صنعت ورزشی، میلیون‌ها شغل مرتبط با ورزش در سطح جهان از جمله شغل‌های ورزشی، شغل‌های صنایع مربوط به خرده‌فروشی ورزشی مرتبط با لیگ‌ها و رویدادها از جمله سفر، گردشگری، زیرساخت‌ها، حمل و نقل، تهیه غذا و پخش رسانه‌ای در معرض خطر قرار دارند (United Nation, 2020). همچنین اظهار شده است که با بسته شدن لیگ‌های ورزشی، به طور ویژه لیگ‌های فوتبال و بسکتبال در سراسر دنیا میلیاردها دلار ضرر کردند (Yanguas et al, 2020, Clarkson et al, 2020). نیکولا^۱ و همکاران (۲۰۲۰) (Nicola et al, 2020) و تیمکا^۲ (Timpka, 2020) اظهار داشتند لغو بیشتر ورزش‌های حرفه‌ای از ماه آوریل ۲۰۲۰ در سراسر جهان، بار مالی و اقتصادی قابل توجهی برای تیم‌ها، باشگاه‌های ورزشی خصوصی و دولتی و ورزشکاران حرفه‌ای به دنبال داشته است و هزاران باشگاه ورزشی نیز دچار ورشکستگی شده‌اند. همچنین ورزش‌هایی مانند گلف، تنیس، دو و میدانی، بسکتبال، راگبی، دوچرخه‌سواری، بوکس، اسنوکر و مسابقات اسکیت روی یخ، همگی در تلاش برای مهار شیوع بیماری با لغو و تأخیر روبه‌رو شده‌اند که به ناچار این مسائل بار مالی و اقتصادی قابل توجهی برای تیم‌ها، باشگاه‌های ورزشی و ورزشکاران حرفه‌ای به دنبال دارد (Maria et al, 2020). اگرچه در ایران گزارش رسمی در مورد ضرر و زیان باشگاه‌های خصوصی و دولتی ورزشی منتشر نشده است؛ اما به نظر می‌رسد که با توجه به تعطیلی باشگاه‌ها و استقبال کم خانواده‌ها از حضور خود و فرزندانشان در اماکن ورزشی، ضرر قابل توجهی به بخش صنعت ورزش کشور وارد شده باشد. افزون بر پیامدهای اقتصادی کووید-۱۹، لغو بازی‌ها و رویدادهای ورزشی جهانی و منطقه‌ای بر بسیاری از مزایای اجتماعی همچون تحول و توسعه اجتماعی، انسجام اجتماعی، هیجان اجتماعی و عاطفی هواداران، هویت هواداران و فعالیت بدنی افراد می‌تواند تأثیر منفی بگذارد (United Nation, 2020).

از طرفی، ورزش و فعالیت بدنی در کاهش اثرات منفی ناشی از بیماری‌های ویروسی مثل کووید-۱۹ اهمیت بالایی دارد و از طرفی دیگر، جامعه ورزشی هم مانند سایر بخش‌های جامعه تحت تأثیر این بیماری است و با توجه به حساس بودن شرایط فعلی حاکم بر جامعه که باعث شده فعالیت ورزشی کاهش پیدا کند، بسیاری از باشگاه‌های

1. Nicola

2. Timpka

ورزشی خصوصی در حال ورشکستگی بوده و همچنین ورزشکاران و باشگاه‌ها و در کل صنعت ورزش دچار مشکلات اقتصادی بسیاری زیادی شده است و به نوعی دچار بحران شده‌اند؛ بنابراین در این پژوهش محقق به دنبال بررسی نحوه مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در بحران‌هایی همچون دوره همه‌گیری پاندمی کووید-۱۹ است تا به این سؤال پاسخ دهد که بحران به وجود آمده در زمان بروز بحران‌هایی مثل دوران همه‌گیری ویروس (مثل کووید-۱۹) در برگزاری رویدادهای ورزشی چگونه باید مدیریت شود؟

روش‌شناسی

پژوهش حاضر در راستای پی بردن به نحوه مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا انجام شده است؛ این تحقیق بر بستر مدل سه مرحله‌ای مورفی است. در مدل مورفی مدیریت بحران در سه مرحله پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران مورد بررسی قرار گرفته است. بر اساس این الگو، سؤالات پایه مصاحبه با خبرگان تدوین و داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها تحلیل شدند و در نهایت با تحلیل داده‌های کیفی مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا به دست آمد. این چارچوب طبق چرخه عمر بحران طراحی شده و برای هریک از مراحل پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران اهداف، راهبردها و اقدامات لازم برای مواجهه با بحران برای بخش برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا ارائه شده است.

مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر، مدیران عالی ورزش کشور در ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های مختلف کشور، وزارت ورزش و جوانان، استادان دانشگاهی مدیریت ورزشی و مدیران حوزه مدیریت بحران بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند ملاک‌مدار انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه‌ساختار یافته بود و زمان هر کدام از مصاحبه‌ها بین ۳۵ تا ۶۵ دقیقه بود. در آغاز پژوهش، طی مطالعاتی درباره آثار و تحقیقات انجام شده در زمینه بحث مورد نظر، اقدام به انتخاب افرادی شد که باید مصاحبه شوند. به طور کلی مصاحبه‌شوندگان بر اساس تجربیات و همچنین تخصص و تبحر آن‌ها در موضوع مصاحبه تعیین شدند. انتخاب نمونه آماری تا ۱۷ نفر ادامه پیدا کرد و محقق به اشباع نظری رسید؛ یعنی با انجام مصاحبه جدید، اطلاعات جدیدی به دست نیامد.

در پژوهش حاضر همزمان با گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها نیز انجام شد. داده‌های گردآوری شده کدگذاری شدند. کدگذاری یک روش اساسی برای مشخص نمودن مقولات موجود در داده‌هاست. کد، نماد یا مخفی است که برای مقوله‌بندی کلمات یا عبارات داده‌ها به کار می‌رود. رمزگذاری و در نتیجه مقوله‌بندی مطالب در تحلیل محتوای عرفی بدون در نظر داشتن هیچ پیشینه نظری، همزمان با مطالعه متن یا مصاحبه آغاز شد. با توجه به موضوع مرحله به مرحله، به تعیین واحد معنا و فشرده ساختن آن تا تعیین رمز پرداخته شد و در صورت داشتن زمینه‌ای مشترک، رمزها ادغام شدند. برای حفظ پایایی، بازبینی مطالب در دو مرحله، یکی پس از اینکه بین ۱۰-۵۰ درصد مقوله‌بندی‌ها تکمیل شد و دیگری در پایان کار انجام شد (Mohammadtaghi & nowshadi, 2014).

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های تحقیق مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا باید در ۳ مرحله پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران مورد توجه قرار گیرد. در مرحله پیش از بحران هدف اصلی پیشگیری است که از طریق راهبردهای آمادگی و توانمندسازی محقق می‌شوند. در مرحله دوم هدف اصلی مدیریت اثرات از طریق دو راهبرد کنشی/ واکنشی و کاهش خسارات دنبال می‌شود. در نهایت نیز مرحله پسر از بحران قرار دارد که راهبردهای

تحقق آن بازیابی بازاریابی، مدیریت مالی/ کارایی عملیاتی و تاب‌آوری کسب و کارها به دست می‌آید. در جدول شماره ۱ عناصر مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا قابل مشاهده است.

جدول شماره ۱. عناصر مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا.

مرحله بحران	هدف اصلی	راهبرد	اقدامات کلان
پیش از بحران کووید-۱۹	پیشگیری از آسیب‌های مخرب بر برگزاری رویدادهای ورزشی	توانمندسازی در برابر اثرات ناشی از کووید ۱۹	برنامه‌ریزی
			پیش‌بینی
			طراحی سیستم مدیریت بحران
			یکپارچگی/هماهنگی مدیریت اطلاعات
حین بحران کووید-۱۹	مدیریت اثرات بر برگزاری رویدادهای ورزشی	کاهش خسارات	آموزش
			ظرفیت‌سازی
			تأمین منابع
			مشارکت حداکثری
پس از بحران کووید-۱۹	احیا و ارتقای برگزاری رویدادهای ورزشی	تاب‌آوری کسب و کار	کاهش سطح فعالیت‌ها
			امداد و پاسخگویی
			نظارت بر اقدامات ارزیابی اثرات
			شناسایی عوامل بحران‌زا کنترل نتایج
			بازنگری عرضه/ محصول
			بازنگری تقاضا/ بازار
			کاهش هزینه‌ها/ دارایی‌ها
			سرمایه‌گذاری در دارایی‌ها
			حمایت دولت
			چشم‌انداز مشترک
			مشارکت و همکاری
			یادگیری
تطابق با نظم جدید			

بحث و نتیجه‌گیری

بحران شیوع ویروس کووید-۱۹ در دو سال اخیر همه کشورهای و صنایع را درگیر کرده است. با توجه به نامشخص بودن دوره پایان و ویژگی‌های متمایز این بحران از سایر بحران‌های تجربه شده و همچنین با توجه به رکود اقتصاد جهانی ناشی از این بحران همه دولت‌ها و فعالین اقتصادی به دنبال راهکارهایی برای مهار میزان خسارت‌ها و رکود اقتصادی ناشی از آنند. ورزش نیز همچون سایر فعالیت‌های اقتصادی از این بحران در امان نبوده و حتی بیشتر از سایر فعالیت‌های اقتصادی-اجتماعی خسارت‌های سنگینی را متحمل شده است. بخش عرضه صنعت ورزش کشور با چالش‌های اساسی چون از دست دادن درآمد و نقدینگی و نیروی انسانی آموزش دیده، افزایش بیکاری و غیره مواجه

شده است به طوری که برخی فعالان حوزه ورزش مجبور به توقف فعالیت خود شدند. با توجه به عدم توان دولت در حمایت‌های مالی قابل توجه و کارساز و عدم آمادگی کسب و کارها برای مواجهه با بحران پیش‌آمده، این پژوهش با هدف بررسی نحوه مدیریت بحران در برگزاری رویدادهای ورزشی در دوران کرونا انجام شد.

با توجه به یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود مدیران و برگزارکنندگان رویدادهای ورزشی برای هر یک از مراحل پیش از بحران، حین بحران و پس از بحران به ترتیب اهداف پیشگیری، مدیریت اثرات و احیا و ارتقا را تعیین کنند. الگویی که ژانگ^۱ و همکارانش (۲۰۱۱) برای مدیریت بحران در مقصدهای گردشگری ورزشی ارائه دادند نیز مبتنی بر چرخه عمر بحران بود و شامل سه مرحله قبل، حین و پس از بحران بود که این پژوهش نیز بر اساس چرخه عمر بحران مدل را در سه مرحله قبل، حین و پس از بحران ارائه داده است (Zhang, He & Xue, 2011). فالکنر^۲ (۲۰۰۱) در مدل ۶ مرحله‌ای که برای مدیریت بحران در گردشگری ورزشی ارائه داد، عملیات مقدماتی، عملیات مربوط به آمادگی برای رویارویی، عملیات اجرایی به هنگام وقوع بحران، عملیات بهبود، عملیات بازسازی و سنجش مجدد و مرور و بازنگری عملیات را برای مراحل مورد نظر تعریف کرد (Faulkner, 2001). فالکنر بیشتر بر جبران خسارت‌های ناشی از بحران و بازگشت به شرایط عادی تمرکز دارد در حالی که نتایج پژوهش حاضر اقداماتی چون پیش‌بینی قبل از بحران و یادگیری و مشارکت و تطابق با نظام جدید پس از بحران را که از موارد مهم و ضروری در مدیریت بحرانند را دربر می‌گیرد. فالکنر در مرحله قبل از بحران بر آموزش ذی‌نفعان صنعت گردشگری ورزشی اشاره کرده است که آموزش در نتایج ارائه شده نیز در مرحله قبل از بحران برای توانمندسازی در نظر گرفته شده است. میتروف^۳ (۲۰۰۵) برای مدیریت بحران مدل ۶ مرحله‌ای ارائه داده است که این مدل شامل مراحل شناسایی نشانه‌های اولیه، آمادگی/پیشگیری، مهار خسارت، بازیابی کسب و کار، یادگیری بدون نقص و طراحی مجدد است (Mitroff, 2005). می‌توان گفت نتایج ارائه شده با نتایج تحقیق میتروف همسویی بیشتری دارد زیرا در نتایج ارائه شده در پژوهش حاضر راهبردهایی مثل آمادگی، پیشگیری، مهار خسارت، بازنگری در عرضه و تقاضا و یادگیری برای مدیریت مؤثر بحران ارائه شده‌اند؛ اما وجه تمایز این پژوهش با مدل میتروف در پیش‌بینی قبل از بحران است که در مدل میتروف در نظر گرفته نشده است. مطالعات داخلی انجام شده درباره بحران کووید-۱۹ (Abbasi & mohammadi, 2020, Davari et al, 2020) به ارائه راهکار در مواجهه با بحران (حین بحران) پرداخته‌اند، در حالی که این پژوهش برای هر سه مرحله چرخه عمر بحران اقدامات و راهکارهای لازم را پیشنهاد کرده است. از آنجا که در مدل ارائه شده مراحل پیش از بحران و پس از بحران و اقداماتی چون پیش‌بینی و بازنگری و یادگیری در این مراحل تعریف شده‌اند، می‌توان گفت نتایج این پژوهش مبتنی بر رویکرد نوین مدیریت بحران است. به عبارتی اولین جنبه نوآورانه پژوهش حاضر یکپارچگی و ارتباط مراحل مختلف با رویکرد پیش‌نگر و فعال است که در آن نه تنها به مرحله وقوع بحران بلکه به قبل و پس از بحران نیز توجه شده و در این مسیر اهداف، راهبردها و اقدامات کاربردی برای کاربردی نمودن نتایج تحقیق است.

علاوه بر آن در این پژوهش تلاش شده تا فاصله تئوری تا عمل و کاربرد از طریق تعریف اهداف، راهبردها و اقدامات کاربردی به حداقل برسد. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، لازم است مدیران و مسئولان برگزاری رویدادهای ورزشی برای دستیابی به اهداف تعیین شده برای هر یک از مراحل قبل، حین و پس از بحران اقدامات لازم را انجام

1. Zhang

2. Faulkner

3. Mitroff

دهند؛ بنابراین در مرحله پیش از بحران اقداماتی چون طراحی و ایجاد سیستم مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی، برنامه‌ریزی برای آماده‌سازی کسب و کارهای ورزشی در مواجهه با بحران‌های احتمالی، ایجاد سیستم پویای پیش‌بینی رویدادها و بحران‌های محتمل در رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط، ایجاد یکپارچگی و هماهنگی در میان عناصر داخلی و خارجی رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط، ایجاد نظام جامع مدیریت اطلاعات برای پیش‌بینی، برنامه‌ریزی و مدیریت اثرات رویدادهای ورزشی، آموزش نیروی انسانی و مدیریت در رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط به عنوان شاه‌کلید موفقیت در مدیریت بحران، ظرفیت‌سازی برای توانمندسازی بازیگران رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط و تعریف سازوکارهای تأمین منابع مالی کسب و کارها برای توانمندسازی آن‌ها در مواجهه با بحران‌های احتمالی پیشنهاد می‌شود.

اقداماتی که برای کاهش خسارت‌های ناشی از بحران در مرحله حین بحران برای برگزارکنندگان رویدادهای ورزشی در کشور پیشنهاد می‌شود شامل آماده‌سازی و مدیریت نقش بازیگران رویدادهای ورزشی برای جلب مشارکت حداکثری در مواجهه با بحران، راهکارهای امداد و پاسخگویی به مشکلات و نیازهای کسب و کارهای مرتبط با رویدادهای ورزشی در شرایط وقوع بحران، کاهش فعالیت‌ها، سیاستی در کنترل و مدیریت منابع، نظارت بر حسن اجرای راهبردها و اقدامات تعریف شده درباره مدیریت اثرات رویدادهای ورزشی، ارزیابی اثرات ناشی از بحران موجود برای اتخاذ تدابیر لازم و یا اقدامات کنترلی مناسب، شناسایی عوامل بحران‌زا و میزان تأثیر و اهمیت آن‌ها در کنترل یا تشدید اثرات بحران و اجرای سازوکارهای کنترلی برای اصلاح امور مدیریت اثرات و تحقق اهداف پیش‌بینی شده است.

در نهایت توصیه می‌شود برگزارکنندگان و مسئولان رویدادهای ورزشی در کشور راهکارها و اقداماتی مانند بازنگری احتمالی در بازارهای موجود رویدادهای ورزشی متناسب با شرایط و نظم جدید، بازنگری احتمالی در محصولات موجود در راستای تغییرات در تقاضای رویدادهای ورزشی، مدیریت هزینه‌ها و دارایی‌های رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط، حمایت از ایجاد سرمایه‌گذاری‌های لازم برای احیا و ارتقای برگزاری رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط، حمایت دولت از کسب و کارهای آسیب‌دیده از بحران، ایجاد چشم‌اندازی مشترک از اهداف و راهبردهای رویدادهای ورزشی و کسب و کارهای مرتبط متناسب با تغییرات رخ داده در دوره پس از بحران، مشارکت و همکاری مقصدها و کسب و کارهای مرتبط با رویدادهای ورزشی با یکدیگر در مشارکت، ادغام و برون‌سپاری فعالیت‌ها، ایجاد سازوکارهای لازم در ایجاد سیستم‌های یادگیرنده در کسب و کارهای مرتبط با رویدادهای ورزشی و انعطاف‌پذیری در اجزا و عناصر برگزاری رویدادهای ورزشی با هدف تطابق با نظم جدید ایجاد شده ناشی از بحران رخ داده را در مرحله پس از بحران انجام دهند.

پژوهش حاضر نیز همچون سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی مواجه بود. دشواری دسترسی به جامعه آماری مورد نظر، محدودیت زمان و پیچیدگی‌های بحران کووید-۱۹ از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر بودند. با توجه به گستردگی و پیچیدگی‌های این بحران پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی بخش تقاضا را مورد بررسی قرار دهند و رفتار و تمایلات ذی‌نفعان رویدادهای ورزشی در دوران حین بحران و پس از بحران را مطالعه کنند.

منابع

Abbasi, A., & Mohammadi, S. S. (2016). Predicting the trend of tourism services businesses in the post-Crown era and presenting a strategic model. *Center for Economic and Social Education and Research, Shiraz Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture*. (Persian)

- Aghaei, M. H., Ebadi, A., Ali Akbari, F., & Vafadar, Z. (2020). The effectiveness of crisis management training based on inter-professional approach on the ability of military nurses to deal with crisis. *Journal of Military Medicine*, 22 (1), 54-63. (Persian)
- Ashrafierizi, H., & Kazempour, Z. (2020). Challenges of information services related to the Covid Crisis 19. *Journal of Military Medicine*, 22 (2), 207-209. (Persian)
- Clarkson, B. G., Culvin, A., Pope, S., & Parry, K. D. (2020). Covid-19: Reflections on threat and uncertainty for the future of elite women's football in England. *Managing Sport and Leisure*. DOI:10.1080/23750472.2020.1766377.
- Davari, A., Hosseini, G., Jafarzadeh, M., & Chitasaz, E. (2016). *Business Resilience in Crisis*, Second Edition, May Report, Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran. (Persian)
- Faulkner, B. (2001). Towards a framework for tourism disaster management. *Tourism Management*, 22(2), 547-591.
- Goodarzi, M., & Mousavi, S. E. (2021). Challenges and opportunities of Covid - 19 facing Iranian sports management. *Applied Research in Sports Management*, 9 (4), 11-22. (Persian)
- Heydari, R., Assadollah, E., & Alizai Yousefabadi, O. (2020). Identifying the effects of coronavirus outbreak on the sports industry. *Journal of Sports Management*, 12 (4), 1203-1232. (Persian)
- Iman, M. T., & Noshadi, M. R. (2011). Qualitative content analysis. *Research*, 3(2), 15-44. (Persian)
- Jalali Farahani, A., Ibrahimiya, M., & Hosseini Zijoud, S. R. (2020). People's groups and Basij forces, partners in the fight against Covid 19. *Journal of Military Medicine*, 22(2), 98-99. (Persian)
- Jebli, P., Warham, M., Soltani Fard Razliqi, M., Palizdar, M., & Ghazanchai, E. (2020). Management strategies to control the Covid 19 disease crisis in Dr. Masih Daneshvari Hospital. *Journal of Military Medicine*, 22(6), 616-622. (Persian)
- Majumdar, B., & Naha, S. (2020). Live sport during the Covid19 crisis: Fans as creative broadcasters. *Sport in Society*. DOI:10.1080/17430437.2020.1776972.
- Maria, N., Zaid, A., Catrin, S., Ahmed, K., Ahmed, A. J., Christos, I., & Riaz, A. (2020). The socio-economic implications of the coronavirus pandemic (Covid19): A review. *International Journal of Surgery*, 78, 185-193.
- Mitroff, I. I. (2005). Why some companies emerge stronger and better from a crisis 7: Essential lessons for surviving disaster. AMACOM/American Management Association.
- Mohr, M., Nassis, G.P., Brito, J., Randers, M.B., Castagna, C., Parnell, D., & Krustup, P. (2020). Return to elite football after the Covid19 lockdown. *Managing Sport and Leisure*, 16, 1-9. doi:10.1080/23750472.2020.1768635.
- Nicola, M., Alsafi, Z., Sohrabi, C., Kerwan, A., Al-Jabir, A., Iosifidis, C. & Agha, R. (2020). The socioeconomic implications of the Coronavirus and COVID-19 pandemic: A review. *International Journal of Surgery (London, England)*, 78, 185.
- Nieß A.M., Bloch, W., Friedmann-Bette, B., Grim C., Halle, M., Hirschmüller A., Kopp, C., Meyer, T., Niebauer, J., Reinsberger, C., Röcker, K., Scharhag, J., Scherr, J., Schneider, C., Steinacker, J.M., Urhausen, A., Wolfarth, B., & Mayer. F. (2020). Position stand: return to sport in the current Coronavirus pandemic (SARSCoV- 2 / COVID-19). *Dtsch Z Sportmed*, 71, E1-E4. DOI:10.5960/dzsm.2020.437.
- Ornell F., Schuch J.B., Sordi A.O., & Kessler F.H. (2020). Pandemic fear and COVID-19: Mental health burden and strategies. *Brazilian Journal of Psychiatry*, 42(3):232-235.
- Pfeffer Baum B., & North C.S. (2020). Mental health and the Covid-19 pandemic. *New England Journal of Medicine*, 383(6), 510-512.
- Reardon, C.L., Hainline, B., Aron, C.M., Baron, D., Baum, A.L., Bindra, A., & Currie, A. (2019). Mental health in elite athletes: International Olympic Committee consensus statement British. *Journal of Sports Medicine*, 53(11), 667-699. doi:10.1136/bjsports-2019-100715.
- Saadat, E. (2011). Decision making in crisis. *Management Studies*, 2(1), 68-86. (Persian)
- Sarto, F., Impellizzeri, F., Spörri, J., Porcelli, S., Olmo, J., Requena, B., Suarez-Arrones, L., Arundale, A., Bilsborough, J., Buchheit, M., & Clubb, J. (2020). Impact of potential physiological changes due to Covid19 home confinement on athlete health protection in elite sports: A call for awareness in sports programming. *Sports Medicine*. doi:10.31236/osf.io/4zb3a.

- Shangguan, Z. Wang, M.Y., & Sun, W. (2020). What caused the outbreak of Covid19 in China: From the perspective of crisis management. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(9), 32-79. 10.3390/ijerph17093279.
- Shi, S., Qin, M., Shen, B., Cai, Y., Li, T., Yang, F., Gong, W., Liu, X., Laing, J., Zhao, Q., Huang, H., Yang, B., & Huang, C. (2020). Association of cardiac injury with mortality in hospitalized patients with Covid19 in Wuhan, China. *JAMA Cardiol.*
- Stevens, V., & Prins, R. G. (2020). Twitterers' sentiments towards the Covid19 responses of the FIA, UEFA and IOC. Retrieved from https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/2534_1/twitterers-sentimentstowards-the-covid-19-responses-of-the-fia-uefa-and-ioc/.
- Timpka, T. (2020). Sports Health during the SARS-Cov-2 pandemic. *Sports Medicine (Auckland, Nz)*, 50, 1413-1416.
- United Nation (UN). (2020). The impact of Covid19 on sport, physical activity and wellbeing and its effects on social development. Department of Economic and Social Affairs Social Inclusion. <https://www.un.org/development/desa/dspd/2020/05/covid-19-sport/>.
- Yanguas, X., Dominguez, D., Ferrer, E., Florit, D., Mourtabib, Y., & Gil, R. (2020). Returning to sport during the Covid-19 pandemic: The sports physicians, role. 55(206), 49-51. doi: 10.1016/j.apunsm.2020.06.001.
- Zandifar A., & Badrfam R. (2020). Iranian mental health during the Covid19 epidemic. *Asian Journal of Psychiatry*, 51, 1-3. (Persian)
- Zhang, X.H., He, Z. Y., & Xue, L. Q. (2011). Tourism destination crisis management study—Based on the crisis life-cycle. In *Proceedings of International Conference on Information Systems for Crisis Response and Management (ISCRAM)*, 943-941.
- Zheng, Y. Y., Ma, Y. T., Zhang, J. Y., & Xie X. (2020). Covid19 and the cardiovascular system. *Nature Reviews Cardiology*, 17(5), 259-260.